

NÄKIJÄ TEKİ — mitä katsoja näki?

Näköpiiri, no: 13-14, 15.07.1983

— Ei sillä ole väliä, kuka teki, vaan mitä teki. Ja mitä teki, sen katsoja päättää — ei minun tehtäväni ole antaa kuvilleni nimiä, vaan tehdä niitä. Näin sanoo nuori vantaalainen kuvataiteilija Ilppo Alho taulujensa äärellä. Ja siinä onkin melkein kaikki, mitä hän toistään sanoo. Eikä hänen muuta tarvitsekaan — hänen puheensa on hänen tauluissaan ja haastattelijakin tekisi viisaimmin, kun pitäisi suunsa kiinni eikä kiusaisi kuvantekijää ryhtymään sananselittäjäksi, vaan istuisi hiljaa taulujen luona ja yrittäisi itse nähdä.

■ Ilppo Alho on 28-vuotias, valmistunut Taideakatemia koulusta v. 1976 ja siitä asti maalanut. Paitsi että henkensä pitimiksi on ollut pakko tehdä rahatoitakin. Monikos sitä Suomessa taiteella elää? Taiteesta monikin...

Vain ammattikriitikko uskaltaa karsinoida taiteilijoita tietyn suuntauksen edustajiksi. Sellaista uskallusta Ilppo Alhon töiden kohdalla ei tarvita. Hänen taiteensa on uskallusta itsessään: rohkeutta johdonmukaiseen tasaiseen kehitykseen. Esittävästä abstraktiin, nimellisestä nimettömään. Tasainen ei tässä ole synonyymi sanalle lattea, sillä omalaatuinen jännite ja jännittävä metamorfoosi hänen töittensä kehityksessä on.

Hänen työnsä ovat suuria ja voimakkaan tummia. Niin aikaisemmat esittävät kuin nykyiset abstraktitkin ovat yksinkertaisen pelkistettyjä, universumin peruskuvioista tehtyjä. Hän on varma olemassaolostaan, sen oikeutuksesta ja päämäärästä. Ei mitään nuoren taiteilijan itsepelkoa ja maailmantuskaa. Tai ainakin se on hyvin piilotettu.

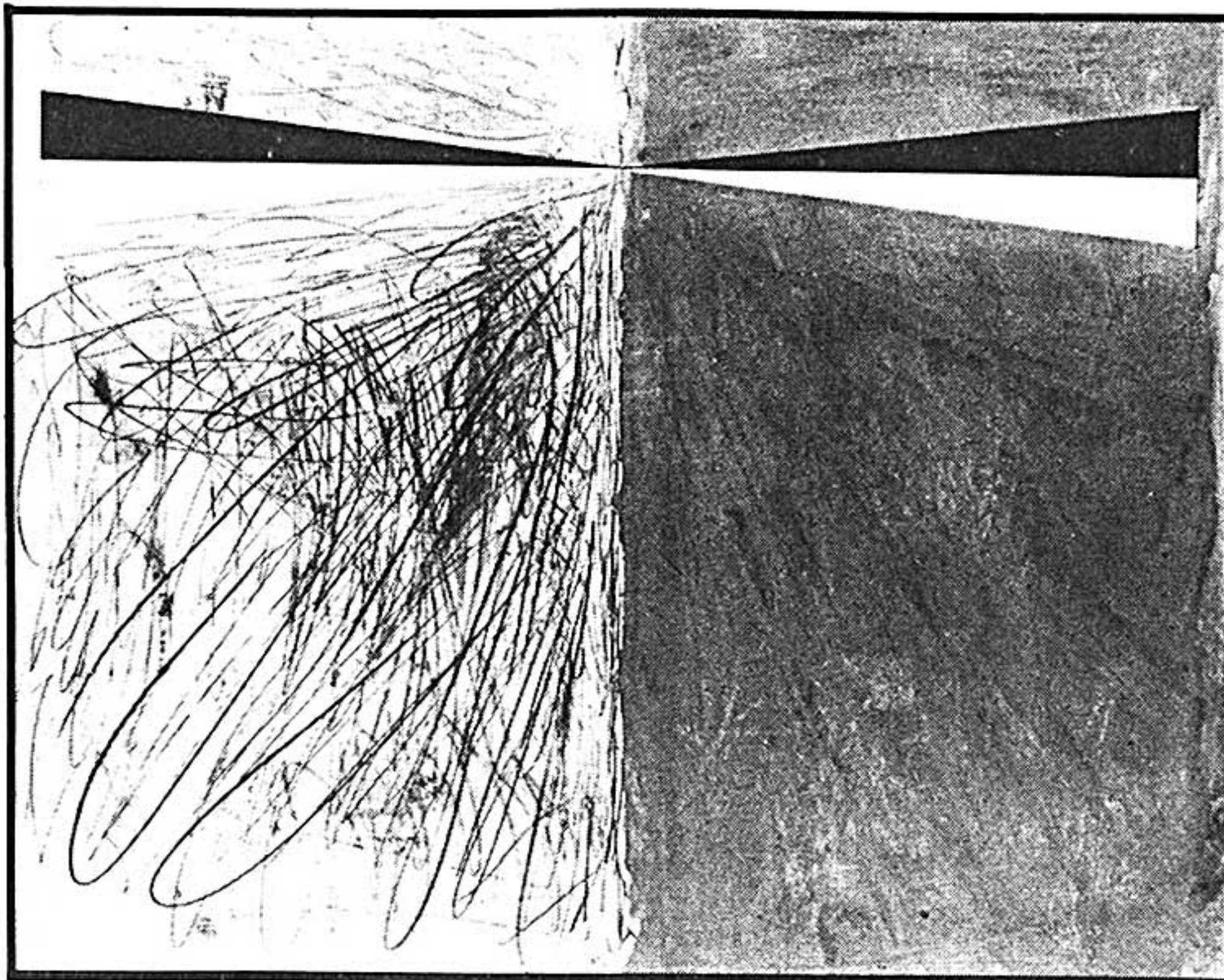
Ei ihme, ettei hän piittaa suunnauksista, ei välitä selitellä, uskoo että ihmisessä on luovuus. Ja koulutus antaa teknisen taidon saada se esille. Hän rohkeene olla selittelemättä, koska hänen taulunsa puhuvat. Kylliksi. Mutta ei liikaa.

Ilppo Alho valmistautuu syksyn näyttelyynsä. Loka-marraskuun vaihteessa paljastuu hänen metamorfoosinsa uusin koukaus: seinästä tilaan irronneet teokset, joiden ympärille miljöö rakentuu. — Tai en minä tiedä, tuleeko niistä töistä tällaisia kuin suunnitellen. Töillä on taipumus muuttua tekemisen myötä, irrottautua kehityksensä omaan suuntaansa.

Ehkä siinä on selitys Ilpon taiteen johdonmukaiseen kehityskaareen: työ vie miestä eikä mies työtä. Mikäli mitään selitystä tarvitaan.

Taiteilijat mystiikan usvan takana

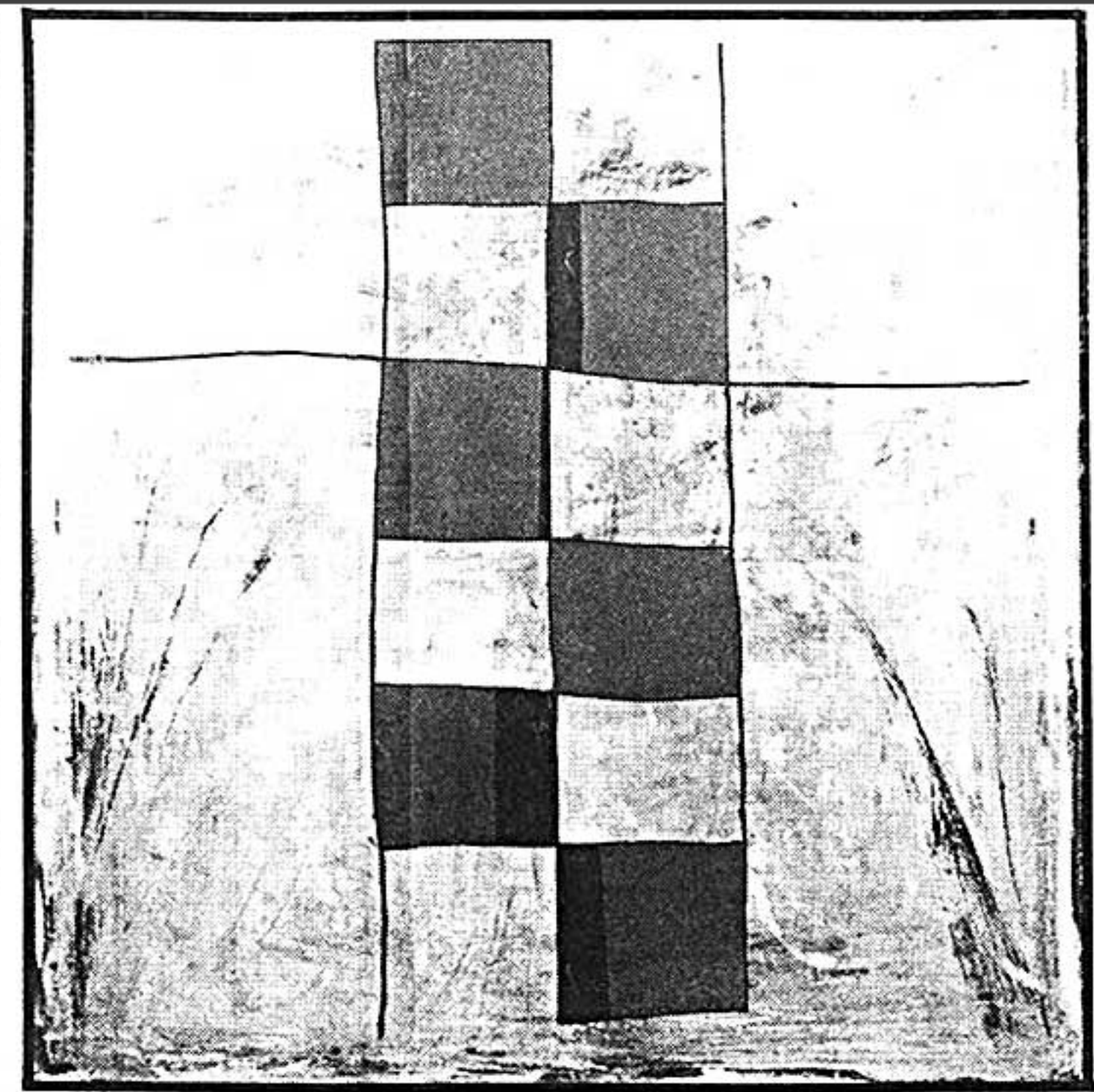
Ihmisillä on klisheinen tapa suhtautua taiteilijoihin: heitä ihannoidaan ja mystifoidaan, ehkä ka-dehtitaankin mutta myös paljon anteeksi annetaan, koska hehän nyt ovat — niin: taiteilijoita. Ja taiteilija on ailahteleva, epäso-

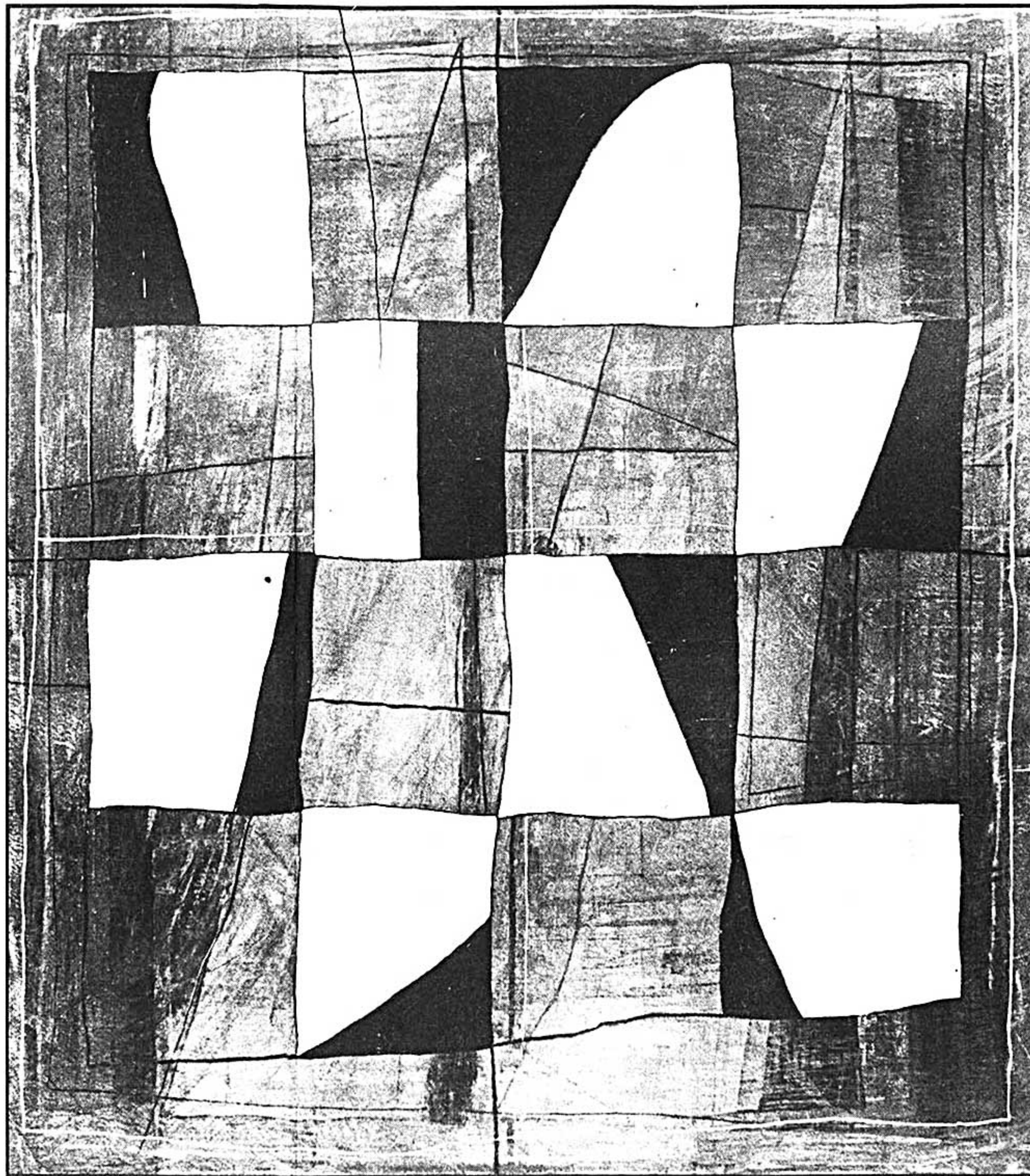

aalinen, hallusinatioiden grazys-fäärissä sätkivä henkiolento, joka materialisoituu näyttelynsä avajaisiin edustushahmoonsa: designattu pitkäparta, köyhäilykampeet vihreästä mokasta, cocktail-lasi ja välähdys-hymäsyttö-sammuu-kamerat-käy...

Tämä klishee pitää paikkansa — kuten klisheitten tapana on — vain osin. Niiden kuvataiteilijoiden kohdalla, jotka näkyvät. Tai joita näytetään. Miksi muut eivät näy kekkereissä Suomen ciytssä, lehtien haastatteluissa, piiri pieni pyörii -palstoilla? Onko hyviä taiteilijoita niin vähän kuin julkiskuvista luulisi?

Kirjan kustantajilla on tapana sanoa, että Suomessa ei todellisia kirjallisia lahjakkuuksia julkaisukynnykseen kompastu, vaan todellinen lahjakkuus lyö aina itsensä läpi. Tottahan se ei ole, sen jokainen oivaltaa — harvasapa olisivat Suomen kirjalliset kyvyt. Samalla tavoin voitaisiin sanoa, että todellinen kuvataiteellinen kyky tulee väkisin esiin ja estraadeille, saa kuuluisuutta, mainetta, ehkä jopa rahaakin. Sekään ei pidä paikkaansa; sen

tietävät ne, jotka ovat taidenäyttelyissä käyneet ja joilla on silmät nähdä. Maineesen ja kuuluisuuteen pupelleta monin eväin ja hyväkin taiteilija voi jäädä huomaamattomuuden varjoon. Vahingossa tai tahallaan.

– Vikapäänä siihen on tämä kansamme itsetunnon puute: taiteilijat tarttuval kansainvälisiin suuntauksiin, koska kriitikot haluavat kansainvälisyyttä, koska kulttuuriväki luulee tietävänsä, etteihän meillä Suomessa mitään. Ja kumma kyllä, oikean suunnan haistaneet taiteilijat osuvat aina olemaan paikalla, kun oikean suunnan tunteva kulttuuriväki kokoontuu.

– Mielestäni kuvataiteessa tällä hetkellä niin määrälliset kuin laadullisetkin näytöt noteerataan nollassa. Monet yhteiskunnan huiputkin käyttävät kuvataidetta hyväkseen: poseeraavat näyttelyiden avajaisissa ja näyttävät kulttuuriystävällisiltä. Jos kerran kuvataide kelpaa tällaiseen, niin olisi myös yhteiskunnan asia kustantaa kulttuurinsa. Meillä halutaan nostaa esiin samanlaisia kuvataidesankareita kuin ulkomailla ja siksi monet taiteilijat ottavat oikotien onneen ja hylkäävät omaehtoisen taiteensa.

Taide on kokonaisuus

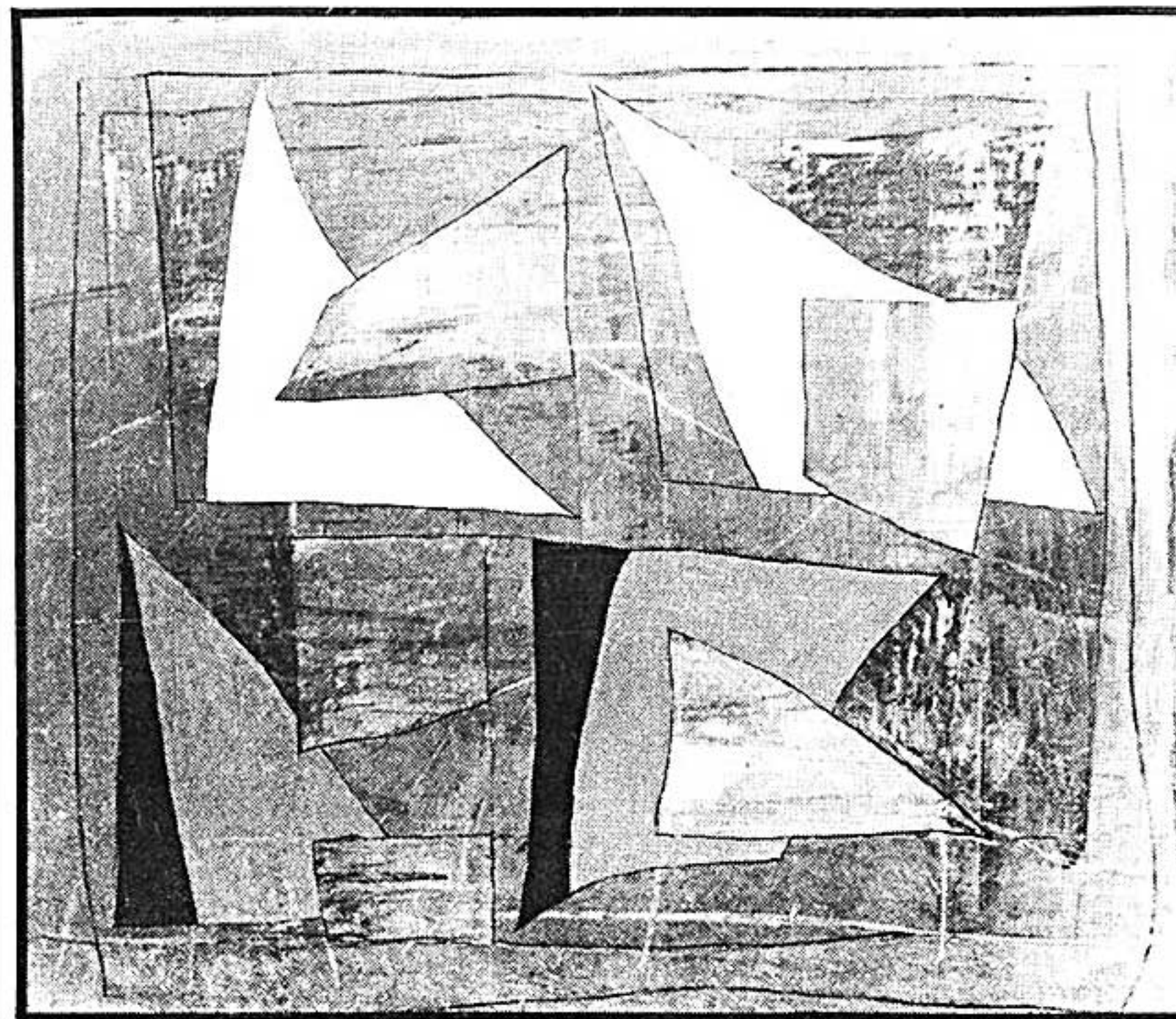
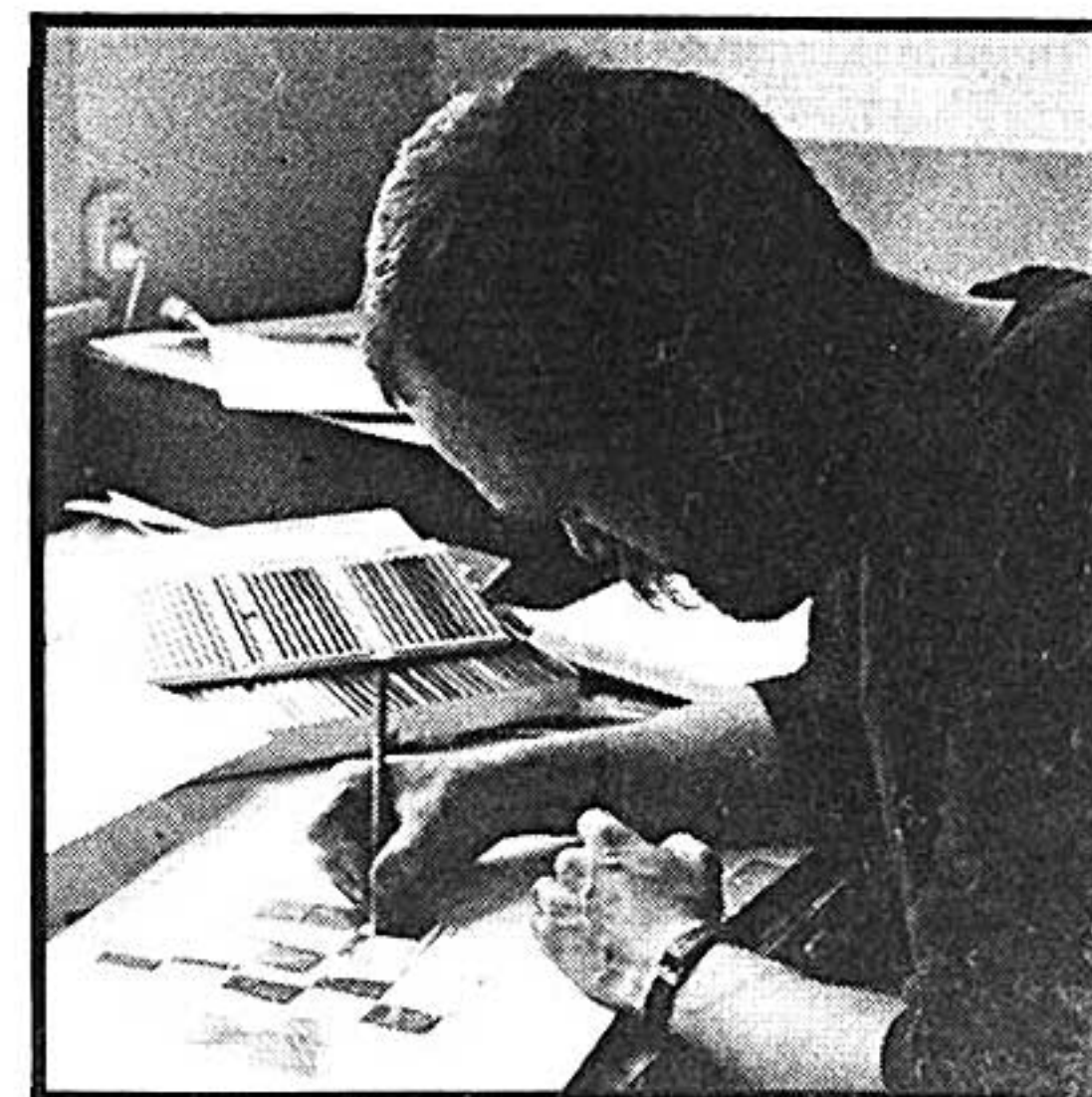
Yhtä vierasta kuin Ilppo Alholle on mielistely, yhtä vierasta myös

muiden kärkevä arvostelu. – Yksittäistapauksissa meillä on kyllä mielenkiintoisia suuntauksia. Jokainen valitkoon tiensä. Minä en maalatessani mieti, mikä menee kaupaksi – taloudellisilla asioilla ja taiteen tekemisellä ei ole mitään yhteyttä. Sitä paitsi on mielekkäämpää, että ihminen käy näyttelyissä ja museoissa kuin ostaa yhden taulun seinälleen. Taide on kokonaisuus: ei yksi teos yhden tai kahden ihmisen ihailtavana.

– Keskityn nyt vain syksyn näyttelyyni Kluuvin galleriassa. Se on hyvä näyttelypaikka vailla kaupallisia ja muitakaan rasitteita. Ikävä puoli siinä on sen syrjäinen sijainti ja ilmeisen pieni kävijämäärä.

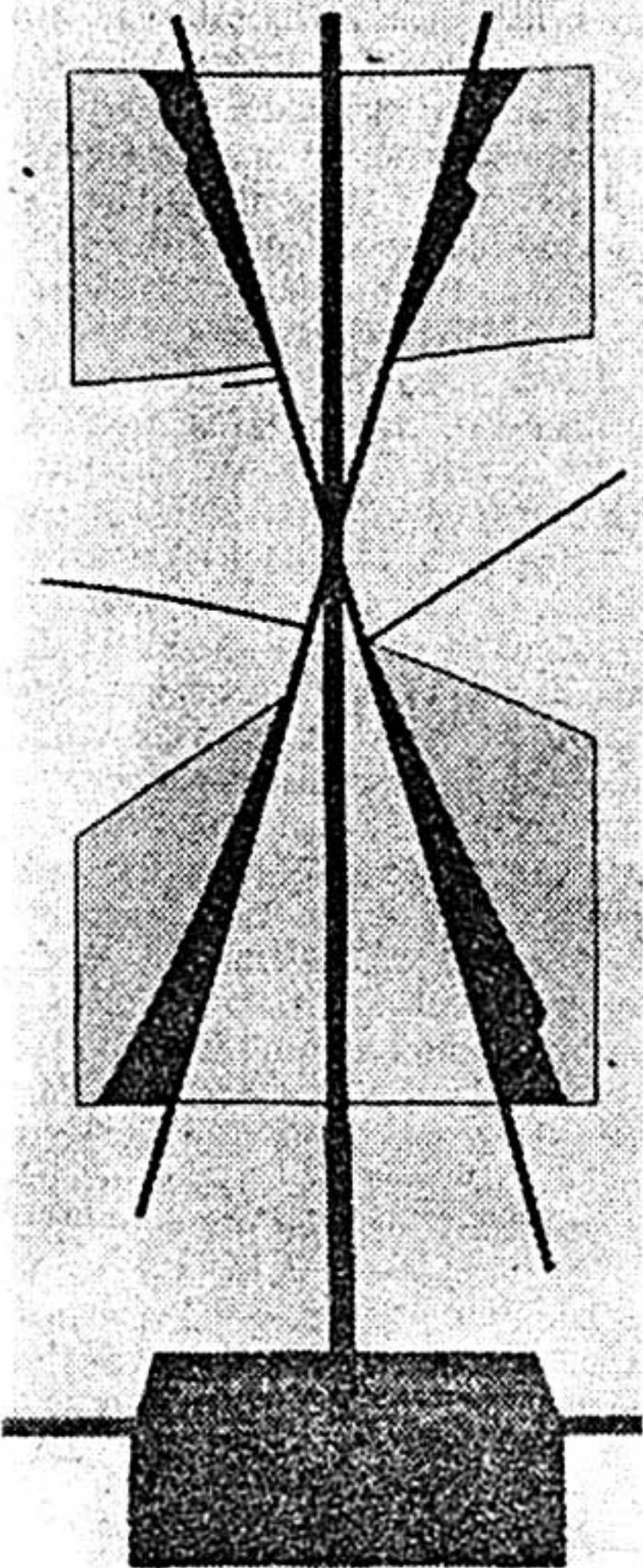
Rauhallisesti mutta itsestään selvästi Ilppo Alho on vapauttanut itsensä kaupallisuudesta ja muotisuuntauksista ja jatkaa omien töittensä ehdoilla metamorfoosiaan. – Ei sillä ole väliä, kuka teki, vaan mitä teki, sanoo lopuksi. Ja menee tekemään.

Teksti: Eevali Kontio
Kuvat: Hannu Salmi

Näköpiiri, no: 13-14, 15.07.1983

Taidehalli on kutsunut kahdeksan keskipolven taiteilijaa ryhmäesiintymiseen ilman yhteistä teemaa ja niin näyttely koostuukin kuin kahdeksasta yksityisnäyttelystä. Tietysti hakemalla löytää yhdistäviä tekijöitä, ikäpolvi, realistinen ideoinnin lähtökohta ja vieläpä avioliitotkin. Kaikki näistä tekijöistä myös haluavat olla vielä kiinni perinteisessä taiteen ilmaisussa ja Ateneumin ARS-näyttelyä ajatellen Taidehallin esiintyjät valavat uskoa kuvailevaan tulkintaan.

Ilpo Alhon maalattu teräsveistos Kluuvien gallerian näyttelyssä.

Mukana on kolme veistäjää, kaikki persoonallista ilmaisua tavoittavia, omaan alueeseensa syventyviä. Tapio Junnolta on kolmattakymmentä työtä, lähes kaikki tältä vuodelta. Hän jatkaa uusrealismin tyylilään ja valitsee edelleen kohteikseen nykyhetken ihmisen, ihmissuhteet, väkivallan ja tuon nämä esiin kouraisevan voimakkaasti. Hänen henkilönsä ovat kasvottomia, anonyymejä, mutta osuvia kerronnassaan. Ilmaisukeinoina on edelleenkin kiiltäväksi hiotun pinnan ja tumman patinoinnin vastakohtat.

Hannele Kylänpään ilmaisuna on luonnonomainen ekspressionismi. Hänen veistoksissaan on vauhtia ja liikettä, mutta ovat kuin epämääräisempiä ja tulkinnanvaraisempia kuin Junnon työt, vaikka yhtäläisyyttä löytyykin paljon. Pirkko Nukari on keskittynyt lintuteemaan ja tarkastelee rehevän luonnonrealismin kautta pikkuveikkaita ja vähän isompiakin osuvien oivalluksien. Rastas kuuntelee ääniä maasta pää kallellaan ja muihinkin kuvauksiin on tavoitettu kullekin lajille ominaisia eleitä ja asentoja.

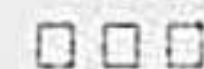
Marjatta Hanhijoki on sekä maalari että graafikko. Kookkaissa akvarelleissaan hän liikkuu Hailuodon maisemissa ihmisiä kuvaten. Tekniikka on taitavaa ja kerronta välitöntä. Henkilökuvat jatkuvat myös grafiikan vedoksien aiheina, interiöörit kertovat maalaismiljööstä, viiva on eloisa ja sujuvasti juoksevaa. Kerronnassa on monia vivahteita ja se on helppoa ottaa vastaan. Inari Krohn on jättänyt akvarellit ja maalaa nyt öljyjöitä aiheinaan meri ja rannat, saaristo ja auringon valkeat laineilla. Tyyli on entinen, detaljeista pikkutarkasti koostuva kerronta on täynnä luonnonrak- kautta, vapaan ja puhtaan luonnon ylistystä hieman pedanttiseen naivistiseen sävyyn. Jossakin työssä on myös dekoratiivista otetta aaltojen muodostamassa pintasommitelussa, mutta realistinen pohjavire näkyy näissäkin töissä.

Markku Keränen on muuttanut kulmikkaammaksi, muodon hahmottamisessa on jotakin kaukaisesta kubismista ja henkilöitten tyylittelyssä on vaikutteita Picasson antamista esikuvista. Väri on myös Keräsen sivel- messä muuttunut. Entinen mehevä väri on nyt niukempaa, onhan joku työ kuin tehty vain mustalla ja valkoisella. Lämminsävyinen, punaisella ja keltaisella maalattu "Aiti ja poika" edustaa hänen kokoelmansa rehevintä on kiinnostavinta ilmaisua.

Abstrakteimpaa ilmettä on Sakari Marilan ja Ulla Rantasen töissä. Marilan lyhyistä viivoista koos-

tuva tyyli on entinen, mutta värit ovat hillitympiä; kirkkaiden sävyjen sijasta töissä on käytetty harmaita täpliä ja osa töistä onkin hiilipiirroksia. Eloisuutta sommitelmissa on aina ja jossakin työssä on näkevinään myös figuraatiivisia hahmotuksia, jotka lisäävät katsojan kiinnostusta. Ulla Rantasen kokoelma on suppein, vain 11 työtä niukin keinoin ja vähäisin vedoin siveltyä guassia. Rantanen karttaa kerto- vaa ja kuvailevaa ilmettä ja pyrkii abstraktisella tasolla tuomaan esiin luon- nontuntoja ja on monessa työssään ehkä lähempänä luontoa kuin aiemmin. Ilmaisua on pelkistetty yhteen ainoaan asiaan kerrallaan, mutta taiteilija sy- ventyy siihen tunnollisesti ja se välittyy katsojalle ehjänä.

TAPANI KOVANEN

Esko Heikkilä Strindbergillä maalaa abstrakteja sommitelmia pe-

rinteellisen konkreettisen taiteen hen- gessä. Tehtävä ei tänä päivänä ole helppo, jalansijaan omaperäiselle il- maisulle on geometrisen taiteen viida- kosta vaikea löytää. Mutta vaikka geo- metriset peruskuviot ovat tuttuja mo- nista yhteyksistä, ei kukaan voi väittää niitä omistavansa. Viiva ja väri, ympy- rä ja kolmio ovat yhteistä omaisuutta siinä missä luonnonmuodotkin.

Heikkilän maalauksissa voi nähdä vaikutteita monilta konkretismin mes- tareilta. Omaksumiaan asioita hän hyödyntää teoksissaan aika mallik- kaasti, tässä hieman hajanaudessa näyt- telyssä on mukana monia vahvoja maalauksia. Heikkilän seuraavassa näyttelyssä toivoisi kuitenkin näkevän- sä omaperäisempiä ratkaisuja.

Kluuvien galleriassa esiintyvällä Ilpo Alholla on pitkään ollut oma tunnistettava ilmaisunsa, joka perus- tuu "krouviin" käsialaan ja kirkkai- den kompaktien ja ilmavien harmai- den pintojen väliseen jännitykseen. Mutta Heikkilän liikkua vaikuttei- densa keskellä aina väljästi, on Alhon ongelmana hänen ilmaisun alueensa ka- peus. Tämä näkyy selvästi uusista maalauksista, joissa sama perusratka- i- su toistuu pienin väri- variaatioin. On- gelman ratkaisuun viittaa kuitenkin muutama maalattu teräsveistos. Niissä Alho on onnistuneesti siirtänyt maa- laustensa elementtejä kolmanteen ulottuvuuteen. Mustat viivat rajaavat ja vangitsevat ympäröivää tilaa moni- selitteisesti ja kiinnostavasti. Samaa toi- voisi näkevän maalauksissakin. Mistä- köhän muuten johtuu, että maalarit tekevät nykyään rohkeampia ja oma- peräisempiä veistoksia kuin monet ku- vanveistäjät?

Ackermanilla töitään esittävä seinä- jokelainen Seppo Kari on kiinnos- tunut illuusiosta, silmän harhautami- sesta. Siihen hän pyrkii sekä maalatuil- la varjoilla että antamalla surrealistis- sävyisten maalaustensa elementtien jatkoa kolmiulotteisina ulos kuvasta ja alas lattialle. Mitään sanottavaa ei Ka- rin maalauksista tuon tempun takaa tunnu löytyvän.

Edellisen taiteilijan valjastaessa kaikki keinot onttoutensa peittämi- seen, keskittyvät Jussi Kivi ja Liisa Pesonen sisältöön pienessä ja vaatimattomassa valokuvanäyttelys- sään Vanhan Ylioppilastalon Valkoi- sessa salissa. He ovat vanginneet arki- päivästä miltei huomaamattomia, mutta silti merkityksellisiä hetkiä mus- tavalkoiselle filmille, ja väline on il- meisesti ollut Instamaticin luokkaa, q- nakin mitä "maalauksellisesta" jäljes- tä voi päätellä. Täydet pisteet konstai- lemattomuudesta.

Ja Vanhalla poiketessa voi vielä tä- nään ja huomenna käydä katsomassa Taideteollisen opiskelijoiden sisustus- näyttelyä Esineitä ja saada mielikuvaa siitä mihin suuntaan muotoilun tuulet nykyään puhaltavat.

TIMO VALJAKKA

Akvarellivaloa ja geometriaa

KUVAT

Carl Warghin akvarelleja Taidesalongissa 10. 11. saakka Esko Heikkilän maalauksia Strindbergillä 8. 11. saakka Ilppo Alhon maalauksia ja veistoksia Kluuvin galleriassa 13. 11. saakka.

Carl Warghin akvarellien maise- mat ja interiöörit on maalattu ke- vein vedoin, kuin sipaisten. Wargh on tunnustellut aiheensa kohta kohdalta ja merkinnyt paperin muistiin vain olennaisimman.

Ehkäpä kaikkein vaikuttavinta Werghin teoksissa onkin tämä ak- tiivisen tarkkailun ja etsimisen il- mapiiri. Syntyneet työt ovat kuin kartoja, jotka ikuistavat tekijänsä visuaalisia tutkimusretkiä.

Wargh on varma piirtäjä ja sen huomaa. Pehmeä ja melkein usvai- nen lyijyviiva tarjoaa lähes huo- maamattoman tukensa läpikuulta- vien värien hehkulle. Graafiset vii- vat ovat toisaalta kuin akvarellien elintärkeä suonisto, joka pitää ku- vakentän elämää yllä. Joskus vii- vat rajaavat arkin tilasta esiin ovenpielen tai paljastavat etualasta osan koivunkylkeä. Toisaalla viivat peittyvät lehtivihreään ja muuttu- vat tiuhasti toistettuina ikkunalaui- dan varjoksi. Kokonaisuuden kan- nalta vain välttämättömin on pääs- syt mukaan.

Kuvat ovat jatkuvasti täydenty-

viä ja hakevat lopullisia muotojaan katsojan kokemuksen osina. Ke- sän valon tavoittaa monista akva- relleista niin kirkkaana, että se tuntuu jopa häikäisevän.

Taso ja tila

Kuten tiedämme, on ankaralla konstruktivismilla Suomessa vah- vat perinteet. Arkkitehtuurin alal- la voittoja saavuttanut maa on luo- nut vaikuttavia rakenteita myös maalarintelineiden ääressä. Loogi- sen ja ehdottoman järjestyksen kaipuu taitaa olla suomalaista sie- lunmaisemaa.

Esko Heikkilä on konstruktii- ven suuntauksen täysiverinen edus- taja. Hän omaa riittävän määrän puristista ehdottomuutta voidak- seen muiden kolleegojensa tavoin etsiä absoluuttisen tasapainon sa- laisuutta.

Etsinnän perusmateriaaleina käytetään pinnan harmonista jaot- telua. Värien, tasopinnan ja tilan suhteiden kautta päädytään ratkai- suun, joka saa konstruktiiivisen teoksen laajenemaan ohi aktuaalis- ten rajojensa. Teos tuntuu suu- remmasta kokonaisuudesta rajatul- ta tiiviiltä yksityiskohdalta, toki sellaisenaankin vaikuttavalta.

Heikkilän pääapulaisena pinnan rytmisissä artikuloinnissa on vanha kunnon diagonaali, joka tuo kom- positioihin voimaa ja vauhtia. Tä- män lujan värisuihkun tukena vai- kuttavat suorakaiteet ja pehmeät kaaret. Tekijä on saavuttanut vai- kuttavan yleispätevyyden geomet- risilla orkestraatioillaan. Ajatukset

kreikkalaisten lähes uskonnollises- ta suhteesta geometriaan eivät jää kauaksi näidenkään rakennema- lausten ääressä.

Teräs ja tila

Positiivisin mielin kokee myös Ilppo Alhon eheän näyttelyn. Ryt- misesti pelkistetyt kuviomaalauk- set kiertävät galleriaa ja tuovat mieleen merikorttien merkit ja lai- vojen signaalit. Mutta kaikkein kiinnostavimmiksi koin Alhon maalatut abstraktin illusionismin elementtejä: pinnan jako on myös ympäröivän tilan tietoista määrit- telyä. Luja teräspinta luo monin paikoin vaikutelman läpikuulta- vuudesta. Graafisten elementtien rajaamaa tyhjää tilaa voi erehtyä pitämään maalattuna teräksenä. Leikkisää ehdottomuutta ja näke- myksen voimaa tarjoaa Alho näyt- telyllään.

KAJ KALIN

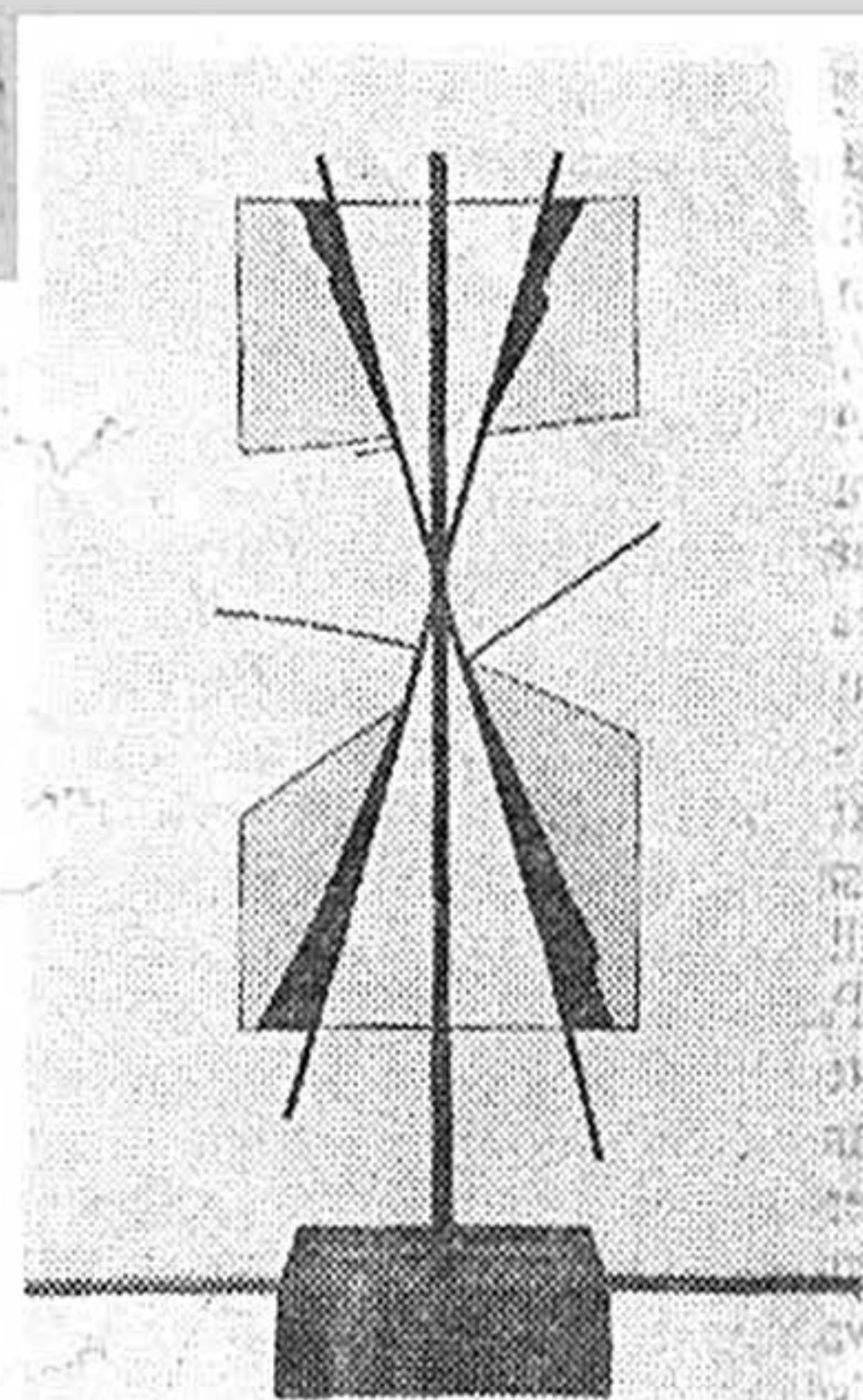
Liputtajan salakieli

Kluuvin galleria, Unio- nink. 28 B. Ilppo Alhon maa- lauksia ja veistoksia, päättyy 13. 11.

Reunoiltaan lepattavat väri- neliöt, jotka ympäröivät neut- raalimpi pinta "esineellistää" ovat edelleen pääosassa Ilppo Alhon ilmaisussa ja ovat joh- donmukaisen kehityskulun seurauksena yhä jatkaneet esineellistymistään myös kolmiulotteiseen tilaan, maa- lattuihin teräsveistoksiin.

Sommitelmat antavat vaiku- telman sovittujen merkkien kielestä, mutta avainta kieleen ne eivät tarjoa, vaan rajoittu- vat piirtämään tajuntaamme puhtaasti aistitason tapahtu- man, lipuen ohi kuin tuntemat- tomat merimerkit kansimat- kustajan näkemänä.

A. I. ROUTIO

Ilppo Alhon veistos, maalattu teräs, 1983.

Hyvien taiteilijoiden töitä esillä Uusikuvassa

1984-01-12_Eteenpäin

Ainakin tuotteliaisuuden perusteella arvioiden ovat Ilppo Alho ja Markku Hakuri 70-luvun lopun merkittävimpiä suomalaisia kuvataiteilijoita. — Akatemiasta valmistumista seuraavina vuosina meillä oli käytännöllisesti katsoen koko ajan näyttely jossakin päin Suomea, Markku Hakuri muistelee. — Ja joka näyttelyssä oli uusia töitä, Ilppo Alho täsmentää.

Nyttemmin taiteilijat valittavat kunnon jonkin verran heikentyneen, ja tämänkin näyttelyn työt ovat olleet aiemmin esillä Helsingissä.

Vaikka molemmat taiteilijat nykyisin kiinnostavatkin huomiotaan muihin seikkoihin tuotteliaisuutensa kustannuksella, sanovat he edelleen olevansa huomattavasti nopeampia kuin galleriat. — Olisimme oikein mielellämme kierrättäneet tätäkin näyttelyä maassa vähän laajemmin. Onhan sääli että hienot työt jäävät kertakäyttötaiteeksi, ovat kerran esillä Helsingissä ja unohtuvat sitten kotinurkkiin kolhiintumaan. Gallerioiden jonotuslistat ovat kuitenkin niin pitkät, että ehdimme tehdä paljon uusia töitä ennen seuraavaa lukukoonlyötyä näyttelyaikaa.

Mitä erilaisinta veistotaidetta

Molemmilla taiteilijoilla on hyvät yhteydet Kotkan kulttuuriohjaaja Jean-Erik Kullbergiin, jonka neuvokkuuden ansiosta näyttely saatiin näinkin tuoreeltaan Kotkaan. Keski-ikäisenä näyttelyn pystytyslauluudessa Kullberg lausui kaupungin puolesta julki yhteisen ilon taiteilijoiden vierailusta. — Näyttelypoliittisen ohjelmamme keskeisenä tavoitteena on järjestää kaupungin tiloissa erilaisia näyttelyitä. Nyt esillä oleva kokonaisuus edustaa laajaa näyttelykirjoa sen ehkä erilaisimmasta päästä.

Kuvat saattavat olla käsittämättömiä

Kumpikaan taiteilijoista ei mielellään ryhdy selittämään omia teoksiaan. Ilppo Alho jopa ihmettelee kulttuuriyleisön suurta tarvetta ymmärtää nimenomaan kuvataidetta. — Oletko koskaan kuullut kenenkään sanovan konsertin jälkeen ymmärtäneensä musiikkia?

KUVATAIDE

Markku Hakuri muistelee arkkitehtiä, joka syksyllä Helsingissä tunsii ymmärtävänsä yhtä hänen veistoksistaan. — Hän koki siinä jonkin syvällisen viestin pelkistetyn nykyarkkitehtuurin ja pehmeiden elämänarvojen sopusoinnusta. Kuuntelin aivan vakavana ainakin puoli tuntia, ja ajattelin että jokaisella on loukkaamaton oikeus ymmärtää taidetta miten haluaa, mutta kyllä minulle se kyseinen veistos tuo eniten mieleen kirahvin.

Veistos on osa nytkin esillä olevasta sarjasta Viisi pakanaa.

Taulun nimiä varastossa

Markku Hakurille töiden nimet ovat tärkeitä, enemmän kuin nimiä. — Jotkut kirjoittavat runoja, minä teen tauluille nimiä. Minulla on kotona valtavasti hyviä nimiä, joihin en ole vielä maalannut kuvaa.

Uusikuvassa on esillä muun muassa akryylimaalauksia, jotka Sukuni voisi olla Afrikasta ja Yksinäinen sydän merellä. Viimemainitun aihe on saatu Kainuusta. — Se syntyi yhtenä huikean fiiliksen yönä viime kesän maalauskurssilla. Nuo kaaret tuossa kuvaavat ääniä. Äänet ovatkin aika harvinaisen aihe kuvataiteessa.

Pahvia ja hetekan putkia

Markun veistokset on tehty pahvista. Onko sinulla jokin erityinen syy materiaalivalintaan, sisältyykö siihen sanoja? — Nämä veistokset ovat pahvia, koska minulla sattui olemaan pahvia kotona. Pahvia minulla oli kotona, koska olin juuri tehnyt työn Mika Waltarin patsaskilpailuun. Sen tein pahvista, koska minulla oli kiire. Jotkut kysyivät oliko lopullisenkin veistoksen tarkoitus olla pahvista.

Ilppo Alho arvelee, että Markku voi hyvinkin tehdä taidehistoriaa myymällä pahvien veistoksen. — Sitä ennen

ostajan on kuitenkin ylitettävä monta kynnystä: ensiksikin veistokset ovat pahvia, toiseksi veistokset ovat pahvia, kolmanneksi veistokset ovat pahvia...

Ilpon veistokset eivät ole pahvia, mutta hänen materiaalivalintansa on aivan yhtä hyvin perusteltu. Veistokset ovat romurautaa, koska se on halpaa. — Tämä on hitsattu vanhan hetekan putkista, mutta sitten runkovalmis teos on aivan kunniallisesti hiekkapuhallettu ja pohjamaalattu ja lopuksi väritetty kauniisti miranolilla.

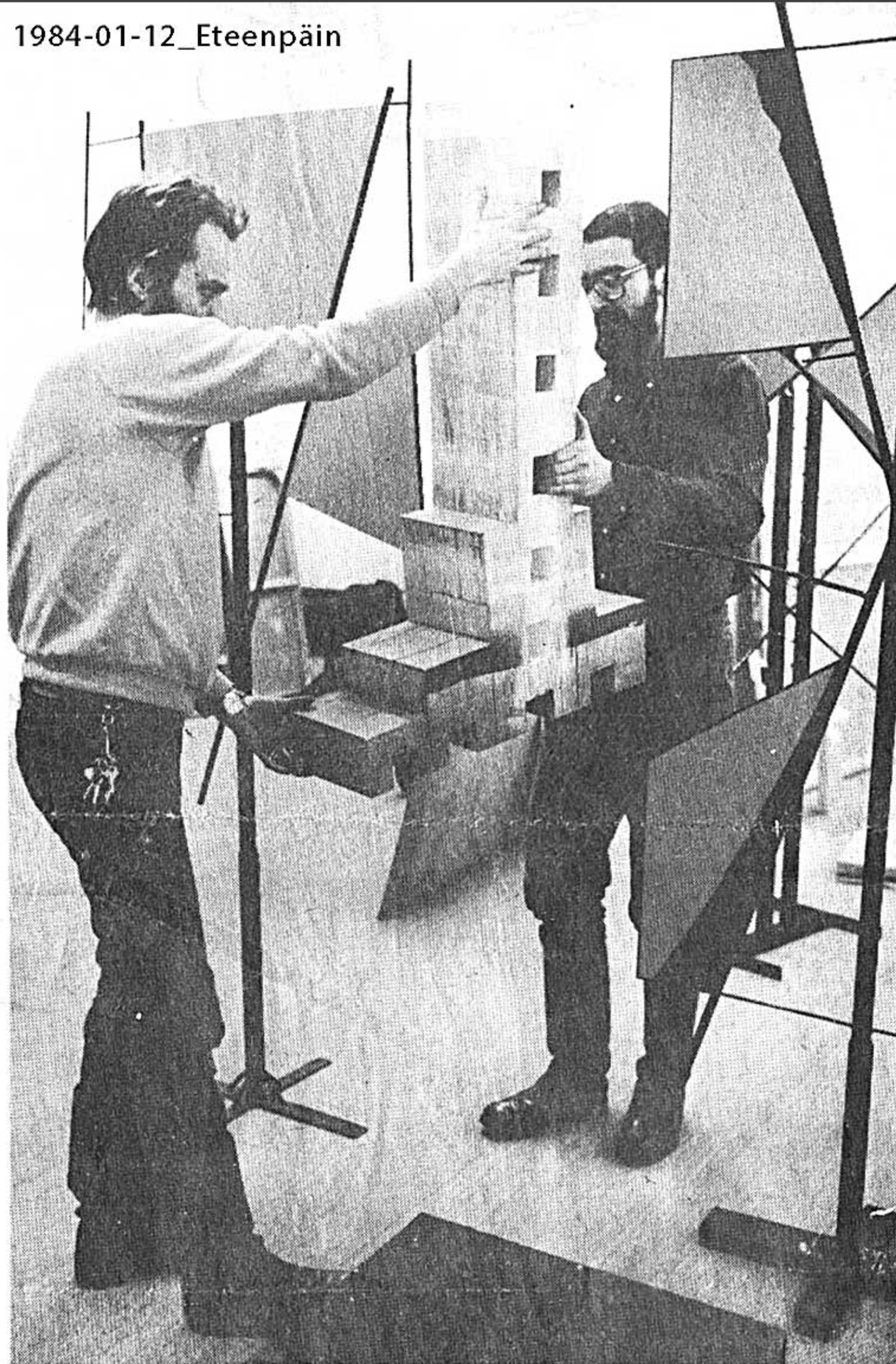
Tämä on kutsu

Kukaan ei ole saanut kutsukorttia näyttelyn tänään torstaina pidettäviin avajaisiin. — Korttien lähettäminen on vaivalloista ja jotenkin tolkutonta, Ilppo Alho perustelee. — Olen kyllä kerran sattumalta syntynyt juuri Kotkassa, mutta siitä on jo aika kauan enkä ole asunut täällä päivätkään, joten en oikein tunne takäläisiä. Enkä Helsingissäkään tykkää virallisista kutsuvieraslistoista. Yhtä hyvin voisin postittaa kutsun tuhannelle sattumanvaraisesti puhelinluettelosta valitulle henkilölle. Kaikki ovat tervetulleita.

— Kaikki saavat tulla avajaisiin työvaatteissa, Markku Hakuri painottaa. — Avajaiset pidetään nimittäin heti virkajan jälkeen neljästä eteenpäin, ja jos joku käy kotona vaihtamassa vaatteita, saattaa käydä niin, että me olemme jo lähteneet kotiin.

Avajaiset pidetään normaalia aikaisemmin, jotta pitkämatkalaiset taiteilijat ehtisivät illalla kotiin sanomaan lapsille hyvää yötä. Sitäpaitsi kumpikaan ei ole vielä ehtinyt aloittaa luonnosta Helsingin metron patsaskilpailua varten. Kilpailuaika päättyy huomenna.

SEPPO VAKKARI

Ilppo Alho (vas) ja Markku Hakuri pitivät ensimmäisen yhteisnäyttelynsä, joka oli kummankin ensimmäinen julkinen esiintyminen, vuonna 1976 Lappeenrannassa. Sen jälkeen he eivät ole pitäneet lukua sen enempää yhteisistä kuin yksityisistäkään näyttelyistä.

Ilppo Alho on rakentanut huolellisesti viimeistellyt veistoksensa vanhoista hetekan putkista.

Markku Hakurin spontaani performance Miellipidevanki sai ensiesityksensä 11.1. galleria Uusikuvan portaikossa.

Mukava vuoden avaus Uusikuvassa

Hakurin ja Alhon yhteisnäyttely

Perinteisiä käsityksiä mm. taiteeseen sopivista materiaaleista ravistelee Uusikuvassa tänään avattava Markku Hakurin ja Ilppo Alhon yhteisnäyttely. Molemmilta taiteilijoilta on mukana maalauksia ja veistoksia kaikkiaan nelisenkymmentä kappaletta.

Hakuri ja Alho ovat ahkeria näyttelyiden pitäjiä. Varsinkin 70-luvun lopulla he kertovat osallistuneensa lukemattomiin näyttelyihin ja järjestäneensä niitä myös itse. – Työt pitää laittaa kiertämään, Hakuri kommentoi.

Pahvia ja romurautaa

Markku Hakuri kaappaa veistoksen kainaloonsa – taikatemppu vai maailman vahvimman miehen voiman-

näyttö? – Ei kumpaakaan. Hakuri tekee veistoksia pahvista, "hyvin tehdystä pahvista", hän lisää.

Pahvin käyttö veistosten materiaalina lähti Hakurilla Waltarin muistomerkkipailusta. – Pahvi oli siinä tilanteessa helpoin ja nopein materiaali, mitä käsillä oli.

Uusikuvan veistokset ovat akryyliväreillä maalattuja. Lähes kaikki veistokset kuvaavat eläimiä mutta näköispatsaita ne eivät ole. Katsojille annetaan patsaiden ni-

met vinkiksi. – Minun teoksissani nimet yleensäkin merkitsevät paljon, Hakuri huomauttaa.

Ilppo Alho tekee veistoksensa romuraudasta. Niin vanhan hetekan osat muuttuvat kauniiksi merihenkiksi veistoksiksi.

met vinkiksi. – Minun teoksissani nimet yleensäkin merkitsevät paljon, Hakuri huomauttaa.

Ilppo Alho tekee veistoksensa romuraudasta. Niin vanhan hetekan osat muuttuvat kauniiksi merihenkiksi veistoksiksi.

Hakurin ja Alhon teokset osoittavat, että taidetta ei välttämättä tarvitse tehdä perinteisistä materiaaleista. – Sellainen ajatus töissämme on takana, vaikka emme annakaan mitään filosofisia

lausuntoja taiteestamme, Hakuri myöntää. Uusikuvassa siis jatketaan linjaa, jonka ansiosta saamme Kotkaan hyviä ja taidetta monelta eri kantilta valottavia näyttelyitä.

Hakurin ja Alhon yhteisnäyttely kestää 29. 1. saakka. Taiteilijat haluavat kutsua lehden välityksellä kotkalaiset näyttelynsä avajaisiin tänään klo 16–18. – Ei kravattipakkoa, Ilppo Alho tämentää.

–rit–

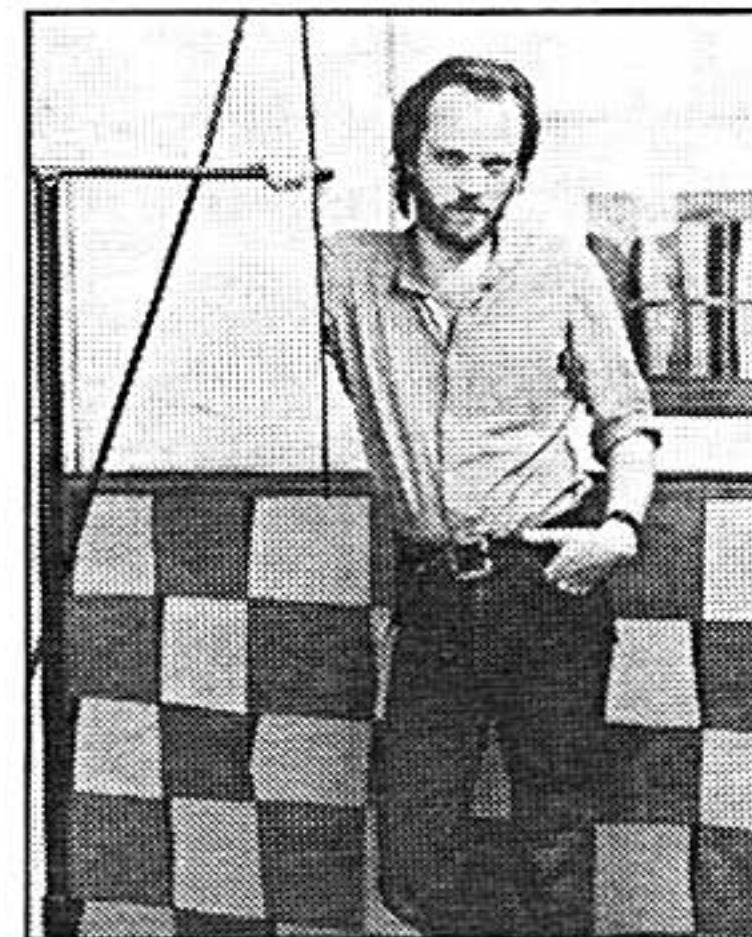
Taiteeseen ei kannata suhtautua haudanvakavasti. Esimerkkiä näyttävät Markku Hakuri ja Ilppo Alho.

MAALAUKSIA JA VEISTOKSIA

**jos
luonteva
yhteys elää**

● Maalauksia ja viime aikoina veistoksiakin on ILPPO ALHO tehnyt sen jälkeen, kun valmistui Taideakatemia koulusta 1976. Hänen maalaustyylinsä on liukunut tasaista vauhtia esittävästä kuvasta ei-esittävään taiteeseen. Viime kesänä hän piti Kluuvien galleriasa yksityisnäyttelyn, jonka kokonaissuunnitelma toteutui veistosten varassa. Hänen veistoksensa ovat väreillä eläviä rautapeltipintoja, jotka on leikattu ja hitsattu rautajalustan varassa geometrisesti rytmitettyihin tankoihin.

Taidemaalari Ilppo Alho veistoksensa ja maalaustensa yhteensoinneissa tunnelmissa työhuoneen pienissä tiloissa.

● Ilppo Alhon viimeisimpiä töitä on esitelty tänä kesänä ryhmänäyttelyssä Vaasassa. – Tällä kertaa lähetin Vaasan taidetallissa pidettyyn näyttelyyn pehmolinjaisia maalauksia, taiteilija luonnehti uusinta tuotantoaan vähän salaperäisesti. Ja lupasi hän jatkaa myös linjakaiden veistosten tekoa, jos motiiveja riittää. – Joka tapauksessa voimakas väri on veistoksissani oleellista.

Ilppo Alho on käynyt syntymässä Kotkassa, mutta asunut kauan pääkaupunkiseudulla. Taiteilijanuransa hän sai aloittaa Vantaalla, vaimon suuren omakotitalossa, jossa on ehtinyt asua jo kymmenen vuotta. Ateljeeksi vanhan talon tilat eivät ole muuttuneet, mutta yksi alakerran huone on taiteilijalle turvallinen työssä. – Sopeutuminen on järjestelykysymys. Eipähän ole tarvinnut olla asuntoa etsimässä, Ilppo Alho tuumaa.

Taiteilijan urasta hän päätti varhain, kohta 15-vuotiaana. Ammatinvalintasyistä hän jätti koulunkäynninkin keski-kouluun. Eikä katumisen aihetta ole ollut, sillä nuoren taiteilijan luovat kyvyt on huomattu ja tunnustettu lukuisissa ryhmänäyttelyissäkin. Hänen teoksiaan on ostettu julkisiin kokoelmiin, niin valtiolle, Vantaalle, Jyväskylään ja Kotkaan kuin Tuusulaan.

Syksyllä ja yöaikaan ovat parhaat tekemisen hetket

Näin sanoo Ilppo Alho esitellessään työtilojaan omakotitalon pihapiirissä. Samalla hän myöntee, ettei ole oikein osannut kesäisin syventyä töihin – paitsi viime kesänä.

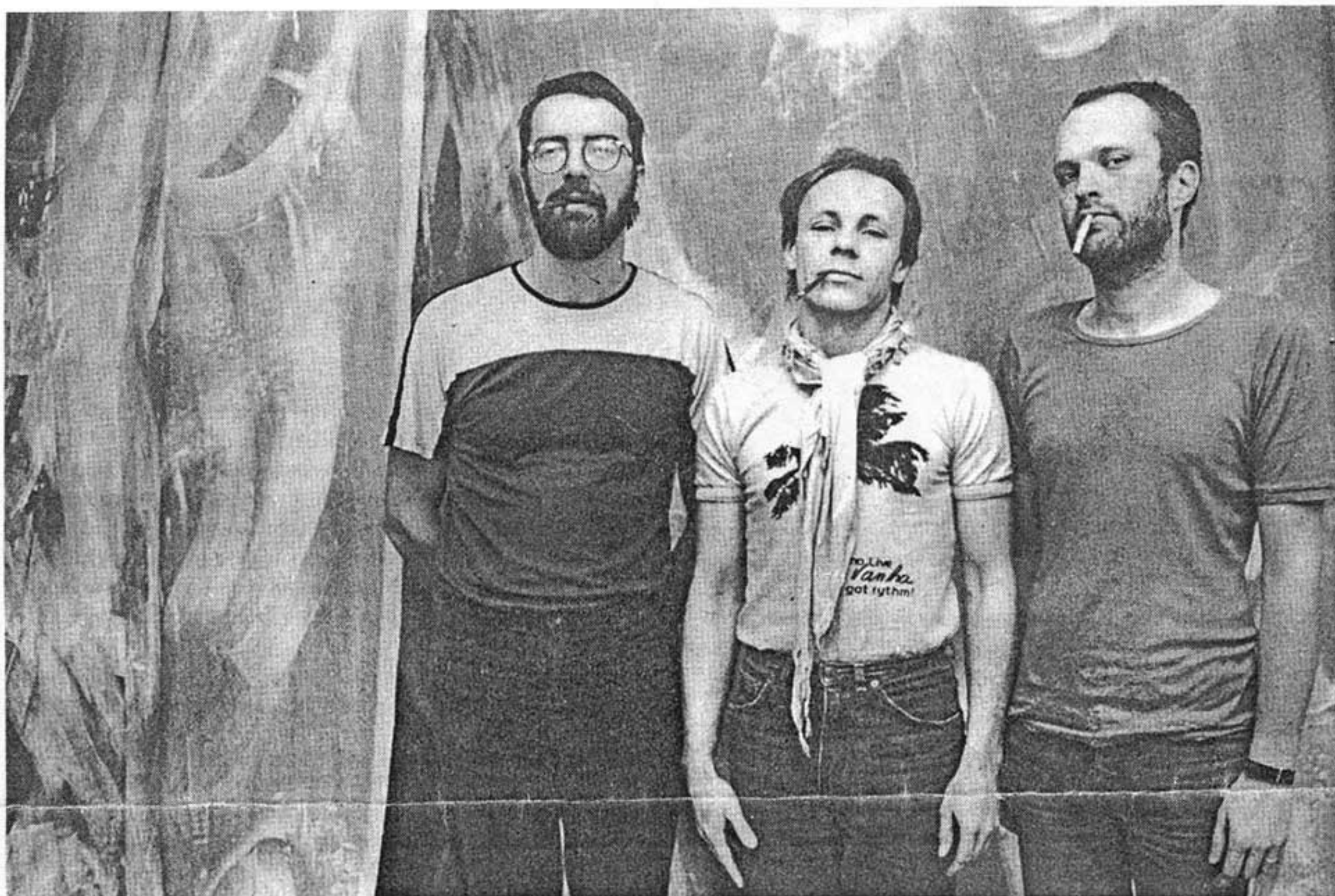
Veistoksia varten hän oli kerännyt muutaman millin romurautalevyjä. Voimakkailla väreillä maalattuina niistä tuli siistin näköisiä veistoksia. – Hitsausta opiskelin ensin omin päin omakotitalon autotallissa. Se taito vain ei riittänyt veistosten kasaamiseen.

– Sitten minulla kävi täällä pari ammattitaitoisia ihmistä neuvomassa hitsausta niin johan alkoivat veistokset pyöriä koossa, Ilppo Alho muistelee. Samalla hän suunnittelee, miten voi hyödyntää apurahakauden lopun kehittämällä näyttelysuunnitelmaa ensi kevääksi.

**Vuoden
taiteilija-apuraha
taidemaalari
Ilppo Alholle**

Veikkaus-Lotto

1984 25-no

Bbl - Christina Johansson-Gammals

○ Markku Hakuri fr.v., Tomi Tirronen och Ilppo Alho gör sitt bästa för att svänga upp och ner på konstbegreppen i Borgå.

1985-10-04_Borgåbladet

Ett säreget gäng i konsthallen

BORGÅ. Den som har ondgjort sig över konsthallens trista utrymmen i Borgågården, har all anledning att göra ett besök på ort och ställe från och med lördagen. Man känner nämligen inte igen hallen!

Tre huvudstadsgrabbar, **ILPPO ALHO**, **MARKKU HAKURI** och **TOMI TIRRONEN**, har förvandlat de två stora rummen till "miljöer", där man skapat konsten på utrymmenas villkor.

Det bakre rummet har blivit "varmt". Fönsterna är övertäckta och väggarna draperade med gråmålade draperier. Några tavlor finns på väggarna. I mitten står en "skulptur" som ser ut att vara hämtad ur den lappländska sagovärlden. Det dominerande är den rödblankande belysning. Det andra rummet består av ungefär samma element, men belysningen är "kall".

Utställningen är döpt till "Hemma i dag - i Borgå".

- "I dag" för att visa att vi är aktuella och här, och "hemma" för att man upplever konsten i en intim miljö. Och "i Borgå" för att visa vart man skall köra, förklarar Hakuri.

Det är inte tre konstnärer som visar upp sin konst, utan tre konstnärer som visar upp en gemensam konst.

- Det känns idiotiskt att måla tavlor, säger Markku Hakuri, som kallar sig konst-målare, men som redan för länge sedan har lagt ner sina ambitioner på rum och form.

Grupputställningen i Borgå är således ingenting nytt för de medverkande. Erfarenheter av konstnärssamarbete kring rum finns sedan flera år tillbaka, också om sammansättningen

av gruppen har varierat. Det är första gången de här tre gör ett arbete tillsammans.

- Den här gruppen är optimal, men vi har också varit upp till tolv. Allt beror på vilket utrymme man har till sitt förfogande, säger Hakuri som bland annat var med om att skapa konferensmiljön vid årets konstnärsmåldagar, där omgivningen ackompanjerade mötet, och förvandlades från kallt till varmt. Taket kunde höjas och sänkas. Det centrala var belysning.

Belysningen har en central roll också i Borgåutställningen.

För den står Tomi Tirronen, scenograf vid Ryhmäteatteri.

- Vad är teaterföreställningen egentligen? Det är en serie med bilder, så som jag ser det. Ett rumsverk.

- Samma saker kan bli varma eller kalla, allt efter belysningen.

- Eller fula. Såsom Borgå, som i och för sig är en vacker stad men som har fel belysning.

- Belysningen får människan att agera på olika sätt. I skolorna använder man en kall blåaktig belysning som får eleverna att sitta stela och skärpta. Tag en bunt med ungar hit i

vårt varma rum och de börjar agera. Efter några minuter finns det ingenting kvar av utställningen.

För de egentliga tavlorna på utställningen svarar Ilppo Alho.

- Men kalla mig inte konstruktivist. Konstruktivismen har andra spelregler.

Alhos tavlor handlar i stort om färger i ett tredelat system. Principen är densamma som i flaggor. Alho söker medvetet både harmoni och disharmoni i sina färgsammansättningar. Största delen av arbetena är uttryckligen gjorda för Borgåhallen.

Alho fick dukatpriset i de ungas utställning senaste år. Han har också hållit en rad separatutställningar, främst i Helsingforsregionen. Hakuri å sin sida ägnar en stor del av sin tid idag åt undervisning, både i konstindustriella högskolan och i andra läroinrättningar. Han står också för en del offentliga verk, bland annat väggmålningen i biblioteket i Stensvik. Som bäst arbetar han på ett par offentliga arbeten för Esbo.

Alla välkomna till vernissage

Det blir alltså vernissage lördagen den 5 oktober klockan 14-16.

- Inga inbjudningskort sänds ut, alla är välkomna, säger trion som också har låtit trycka två utställningsaffischer, tecknade av Hakuris fjortonåriga gudson.

Gruppen hade själv duplicerat hundra inbjudningskort till vernissagen och var beredd att posta dem - mera hade den inte råd med. De hoppades att konstföreningen kunde stå för de trehundra övriga. Enlig konstföreningens ordförande **Heljä Kahela** brukar föreningen stå för inbjudna konstnärers inbjudningskort medan man kommer överens med de övriga om att de själva bekostar postningen till vernissage gästerna.

- De lovade stå för saken men tyvärr blev det inte så.

Hakuri, Alho och Tirronen hör till dem som har anhängit om utställningsutrymme.

I vilket fall som helst är utställningen öppen fram till den 20 oktober.

CHRISTINA JOHANSSON
GAMMALS